

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

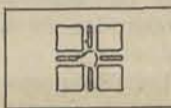
ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

OPGERICHT DOOR KOLONEL G.E.V. VAN ZUYLEN,
21 MAART 1900.

HET KOLONIAAL BELANG IS EEN
ALGEMEEN-NEDERLANDSCH BELANG.

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling . . . f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland . . . " 4.—
Afzonderlijke nummers . . . " 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per regel . . . f 0.15
Bij plaatsing van 500 regels . . . " 0.12 1/2
" " 1000 " . . . " 0.10

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
□ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
□ Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Vooruitstrevende Maleiërs. — Perskroniek. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Feuilleton. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officiële Berichten. — Passagierslijst.

Het Hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verlenen van onderlinge hulp, warme belangstelling en liefde te kweken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt als minimum f2.— 's jaars (voor Indië en het buitenland minstens f2.50). *)
Zij die f5.— of meer contribueeren of een gift in ééns schenken van f100.—, zijn donateur(trice).

Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden.

*) Zie inteken-biljet op de achterzijde van den Omslag. Verzoeken dit ingevuld te zenden aan het adres van den Secretaris van het Hoofdbestuur E. van Assen, Heulstraat 17, Den Haag.

Informatie-Bureau

(Secretaris J. L. van Genneep),

dagelijks — Zon- en feestdagen uitgezonderd — van 10—12 en 2—4 u., ten kantore Heulstraat 17, 1ste verdieping.
Zie overigens Officiële Mededeelingen ook van het Dagel. Bestuur en de Afdelingen op blz. 8.

Vooruitstrevende Maleiërs.

Twee Maleische onderwijzers, Roestan en Kahar Masjoer, zijn met den heer L. C. Westenenk, assistent-resident van Tanah Datar, die met een paar maanden verlof hier te lande is, meegeworven om hunne studiën, vooral in de Nederlandse taal, voort te zetten.

Het werd het best geacht, dat zij zouden beginnen met de Rijks Normaallessen te Deventer te volgen, doch er kwamen eenige bezwaren op tegen de toelating dier jongelieden, vooral toen de heer Westenenk om voorloopige vrijstelling van 't toelatingsexamen voor hen vroeg.

Deze wist echter de voorspraak te winnen van den Min. van Kol. bij diens collega van Bin. Zaken om tot eene schikking te komen, waar 't hier 'n algemeen nationaal belang gold: het steunen van een zoo loffelijk streven der Inlandsche bevolking ginds naar meerdere ontwikkeling, naar nauwere aansluiting bij Holland. Speciaal het deugdelijk leeren der Nederlandsche taal voert hen immers als vanzelf tot beter begripen en meer waardeeren van onze inzichten en opvattingen. Zoo zagen ook de beide ministers het in en stonden het verzoek toe.

De twee vooruitstrevende Maleiërs hebben een liefdevol tehuis gevonden in het gezin van den bekenden aardrijkskundige, den leeraar Schuiling en diens vrouw, bij wie zij zich recht op hun gemak gevoelen.

Buitengewoon aardig is hun eerste les geweest op de Normaalschool. De directeur Thodin v. Velzen, die ook veel voor de zaak voelt, had de 3de klasse, waarin de jongelui zouden komen, van te voren toegesproken, had de leerlingen gewezen op de belangrijkheid van deze proef, hun verzocht te bedenken, dat deze jongelui van verre kwamen, waar hun moeder en vader, hun familie, met spanning uitkijken naar berichten, hoe zij het zouden hebben in het verra negari Beldanda, tusschen al die vreemde Hollanders... en hun verzocht deze kameraden vriendelijk in hun midden te ontvangen.

Hulde aan dezen waardigen man, dezen mensch!

De ontvangst was dan ook alleraardigst en de jongelui zijn in-gelukkig. Zij genieten van alle kanten vriendelijkheid. Met hunne studies zal het nu zeker ook best gaan.

PERSKRONIEK.

INHOUD: De Indische paragraaf in de Troonrede in de Nederlandsche pers beoordeeld. — Telegraaf en Nieuwe Courant over de Indische begrooting.

De zeer sober gestelde Troonrede, haast angstwekkend van kalme, bevat niets, absoluut niets over W.-Indië; heel weinig over Oost-Indië.

De Indische paragraaf luidt als volgt:

„De staat der Koloniën geeft in menig opzicht reden tot tevredenheid. De meer geregelde toestanden, die, als gevolg van het in de laatste jaren ten opzichte van de Buitenbezittingen in toepassing gebrachte Regeeringsbeleid, in die streken zijn ontstaan, oefenen een verblijdende werking uit op de ontwikkeling van handel en verkeer, en geven grond om een gestadigen economischen vooruitgang van dat gebied te verwachten. Zeer betreurt ik, dat de cholera in verschillende streken van Nederlandsch Indië slachtoffers eischte.

Burgerlijke en militaire landsdienaren zoo hier te lande als in de Koloniën vervullen hunne taak op eene wijze, die lof verdient.

Voorstellen tot hervorming van het Binnenlandsch Bestuur in Ned.-Indië zijn in voorbereiding.”

Het spreekt van zelf, dat deze zinsneden in de pers geen aanleiding hebben gegeven tot overvloedig commentaar. Het is al bitter weinig, wat wij hierover in de bladen aantreffen. Sommige organen zwijgen zelfs over de Koloniale paragraaf. Zoo bijv. De Tijd, die dan ook des te meer aandacht wijdt aan het betoog, dat het voor het Cabinet niet meer noodig is om in een Troonrede over „Christelijke beginselen” te spreken.

Oudergewoonte, laten wij hier de verschillende oordeelvellingen volgen:

Het Alg. Handelsblad zegt:

„Het werk door den afgetreden Gouverneur-Generaal in de Buitenbezittingen verricht, wordt waardeerend herdacht en er wordt op gewezen, hoe de geregelde toestanden door de krachtige hand van v. Heutz geschapen, den economischen vooruitgang van dat gebied moeten bewerken.

Wat de aangekondigde voorstellen tot hervorming van het binnenlandsch bestuur in Nederlandsch-Indië aangaat, meenen we te mogen aannemen, dat deze verband zullen houden met het ten vorigen jare door den heer Colijn aan de Indische regeering ingediend rapport betreffende de voorziening in de behoefte aan bestuurders in de Buitenbezittingen, waarvan in ons nummer van 26 November 1909 een overzicht werd gegeven.”

De Standaard merkt op:

„En wat tenslotte de Koloniën betreft, is de Troonrede vol lof over de gunstige gevolgen van Generaal van Heutz' beleid, al ware het allicht juister en vollediger geweest, zoo onder die gevolgen niet alleen de toenemende bloei van handel en verkeer, maar ook de verbetering van het lot der bevolking vermeld had kunnen worden.

Temeer is daarom verblijdend, dat welhaast een wetsontwerp ter regeling van het Binnenlandsch Bestuur niet alleen op Java, maar voor geheel Nederlandsch-Indië te komen staat. Daar moet het heen. Aan ons het hoog bewind over Indië, maar in Indië zelf de bevolking zelve steeds tot zelfstandiger optreden uitgelokt.”

De Nieuwe Courant schrijft:

„Waterstaat kondigt eenige noodige, altijd kostbare werken aan. Koloniën een „hervorming van het binnenlandsch bestuur” — woord van zwafelen klank. Aan dit Departement is men overigens, gelukkig, goed gehumeurd: de staat der koloniën, zoo lezen wij, geeft in menig opzicht reden tot tevredenheid; de Buitenbezittingen, tot rust gebracht, beginnen zich op verblijdende wijze te ontwikkelen. Ook de pas aangeboden Indische begrooting vertoont daarvan de sporen.”

Het Vaderland zegt:

„Uit de Koloniale paragraaf spreekt voldoening, hoog gestemde verwachting, en vertrouwen op de nieuwe toekomst, die zich, dank zij de door Van Heutz ten aanzien der buitenbezittingen toegepaste politiek, in Oost-Indië heeft geopend. Bij de zinsnede aangaande de cholera mist men bij de woorden van rouw over de slachtoffers van die ziekte in Indië, met leedwezen eenige verzekering, dat door de Indische Regeering inmiddels alles is of nog zal worden gedaan wat tot beteugeling van dien gees kan medewerken.”

De Residentiebode merkt op:

„Ten slotte, verrassing brengt de mededeeling, dat reeds in voorbereiding zijn voorstellen tot hervorming van het binnenlandsch bestuur in Onze Oost.

Evenals hier te lande wel eens bij het optreden van een Christelijke Regeering, heeft men thans in Indië gespot met den gouverneur-generaal van Christelijke huize. Waar blijven de Christelijke maatregelen? heeft men gevraagd. We hopen, dat in deze toegezede voorstellen althans zooveel Christelijks zal verspreid worden, dat de lust naar meer den heerevooreerst vergaat."

De Nederlander constateert alleen:

„Koloniën kondigt een hervorming van het Binn. Bestuur in Indië aan, terwijl de paragraaf over den toestand onzer bezittingen tevredenheid ademt."

Land en Volk zegt iets dergelijks:

„Ten slotte zegt Koloniën, dat hij ook niet stilzit: hij heeft een hervorming van het Binnenlandsch Bestuur in voorbereiding."

Het Volk merkt op:

„Het kon een troonrede zijn van den heer Van Karnebeek. Zij bespreekt den toestand in het binnenland en de koloniën; maar beperkt zich strikt tot de vraag: of er geld wordt verdiend? In zulk een gedachtengang is noch voor den Nederlandschen arbeider, noch voor den Inlander in de Koloniën plaats. De opkomst van den arbeider hier, van den Inlander daar is de aandacht dezer regeering nauwelijks waard."

Men ziet: erg belangrijk zijn de meeste dezer opmerkingen en beschouwingen niet.

* * *

In De Telegraaf treffen wij een bespreking der Indische begrooting aan. Het blad is over het geheel voldaan.

„De algemeene indruk, zegt het orgaan, dien ze maakt, is, naar onze wijze van zien, gunstig. Wel niet gunstiger dan het vorige jaar, maar toch zoodanig, dat men kan blijven spreken van een voortdurende verbetering in de geldmiddelen onzer koloniën en in de sociale politiek, volgens welke Indië wordt bestuurd. Het is eigenaardig en het is verheugend, hoe weinig men bij het bestuur onzer koloniën van de antithese merkt, die in onze vaderlandsche politiek al zooveel ellende heeft gebracht. Liberaal en anti-revolutionnair, ze regeeren en besturen naar hetzelfde model, en men ziet er waarlijk geen praktisch principiëel verschil tusschen."

Bij de bespreking van enkele onderdeelen der begrooting, merkt het Amsterdamsche blad o.a. op:

„Voorts wordt wederom f20.000 uitgetrokken voor nieuwe ontdekkingsreizen in het gebied, door mr. Lorentz met zooveel succes betreden en de salarissen van ambtenaren in verschillende functies zullen worden verbeterd. Van de onderwijsplannen vermelden wij reeds iets.

En de haven van Soerabaja!

„Ja, de haven van Soerabaja zal eindelijk ook verbeterd worden. De voorstellen, die door de regeering worden gedaan, zijn een succes voor de beide uitnemende deskundigen, de heeren dr. J. Kraus en G. J. de Jongh, die ter plaatse een onderzoek hebben ingesteld en daarover een bij de begrooting gevoegd, duidelijk en klaar ingedeeld rapport uitbrachten. Hun voorstellen, in principe overeenkomend met het bekende pier-plan van den Indischen hoofdgenieur Van Goor, zijn door de regeering geheel overgenomen. Zij omvatten om slechts iets te noemen, voor dadelijke uitvoering het graven van een havenbassin van 80 Hectaren oppervlak, en het bouwen van een 1200 M. lange en 200 M. breede pier. In het geheel zal noodig zijn een som van veertien millioen, te verdeelen over 5 à 6 jaar. Uit alle stukken blijkt, met hoe groot verlangen in Soerabaja naar de eindelijke oplossing van het neteligen, maar zoo urgente haven-vraagstuk wordt uitgezien, en wat thans wordt voorgesteld is één grootsch werk."

* * *

De Nieuwe Courant vangt haar eerste artikel aan de Indische begrooting gewijd met 'n klacht aan:

„Bij de bestudeering van de Indische begrooting voor 1911 blijkt, dat ten vorige jare weer belangrijke bedragen voor noodzakelijke voorzieningen toegestaan, onverbruikt zijn gebleven.

Zoo vindt men dat voor het inlandsche kredietwezen onuitgegeven bleef f234.000. Als reden daarvoor wordt vermeld, dat er minder behoefte was aan kapitaalverstreking. Neemt men echter in aanmerking, dat voor dit doel in het geheel was uitgetrokken f295.000, waarvan derhalve niet meer dan f61.000 is besteed, dan rijst wel eenige twijfel aan den ernst, waarmede naar een enigszins betrouwbare raming is gestreefd.

Die twijfel wordt ook opgewekt, waar wij zien, dat voor bevoerings- en afwateringswerken, aanleg-

en verbetering van wegen en opruiming van rivierhindernissen f1.330.000 voor 1909 toegestaan onverwerkt zijn gebleven, gedeeltelijk wegens gebrek aan werkkrachten. Dit is een argument, dat jaar in jaar uit wordt aangevoerd, om te verontschuldigen, dat het toegestane geld voor dringende werken niet wordt uitgegeven. De Regeering kan nu toch weten, dat er gebrek aan personeel als een chronische kwaal bestaat, is het dan niet beter om dadelijk met dat gebrek rekening te houden en niet meer op de begrooting te brengen dan men met grond kan verwachten met het beschikbaar personeel te kunnen uitgeven?

Deze opmerking geldt vooral de sommen uitgetrokken voor maatregelen in het belang van de inlandsche bevolking.

Ook maakt het geen aangenamen indruk dat elk jaar fondsen worden uitgetrokken voor afschaffing van het magangstelsel, in 1909 f320.000, waarvan geen cent voor het beoogde doel wordt aangewend, omdat, zooals telkens wordt herhaald, de maatregel nog in voorbereiding is.

Bij het vinden van dergelijke posten zou men haast gaan denken dat het er om te doen was de goeemeente zand in de oogen te strooien.

Ook van het geld, voor uitbreiding van het inlandsch onderwijs toegestaan, bleef f172.000 in kas, omdat in plaats van 130 scholen, waarop gerekend was slechts 53 scholen der 2e klasse konden worden geopend."

Ten slotte zegt het Haagsche blad:

„Over het algemeen geeft de begrooting weinig nieuws; zij is een voortzetting van het werk door de beide vorige ministers begonnen.

De eenige nieuwe maatregelen van algemeen belang, die worden voorgesteld, zijn de reorganisatie van de politie en de inleiding van een poging om het zich ontwikkelende volksonderwijs dienstbaar te maken aan het verschaffen van landbouwonderwijs aan de inlandsche bevolking, teneinde haar er toe te brengen het landbouwbedrijf beter uit te oefenen.

Bij de begrooting is gevoegd het zeer belangwekkend verslag over verbetering van de haventoestanden te Soerabaja; om alle noodige verbeteringen tot stand te brengen zullen in het geheel plm. veertien millioen noodig zijn; voor 1911 is daarvoor uitgetrokken een som van f2.550.000 en voor verbetering van de haventoestanden te Semarang f1.100.000.

Met groote vreugde zal zeker in Indië het bericht worden ontvangen, dat thans eindelijk een aanvang zal worden gemaakt met deze zoo dringende voorzieningen."

Uit de O.-I. Mail.

De cholera wil nog maar steeds niet wijken. De Bataviasche bladen van 24 Aug. j.l. meldden, dat dien dag negen nieuwe gevallen van cholera werden opgegeven. Zes lijdens bezweken, terwijl er nog dertien personen onder behandeling waren.

De generaal H. W. A. S. Loke was gelukkig geheel hersteld.

Ook te Padang heeft de ziekte opnieuw offers geëischt, naar wij uit de Sumatrabode lezen.

Inenting tegen cholera.

Het Bat. Nieuwsblad heeft er den patih van Batavia een verwijt van gemaakt, dat hij in de vergadering van Boedi-Oetomo, op eenigszins vreemde wijze het inenten tegen cholera had aanbevolen. Zelve had de patih zich laten inenten, en, zoo verklaarde hij, waar hij vroeger drie à vier malen daags naar 'n zekere plaats moest gaan, kon hij thans met éénmaal volstaan. Het Nieuwsblad noemde dit een vreemd argument, hetgeen het op het eerste gezicht dan ook is, zegt De Javabode. Nochtans is het een argument dat zijn waarde heeft. Het is n.l. gebleken, dat verscheidene personen lijdende zijn aan choleradiarree, die onmiddellijk tot stilstand kwam na inenting met het zoogenaamde serum. De patih is niet de eenige, die deze ervaring heeft opgedaan, want hetzelfde resultaat werd reeds eveneens bij anderen geconstateerd. Het was dus nog zoo dwaas niet van den patih, om deze mededeeling te doen.

Eer dwaas om er maar dadelijk om te lachen.

Overigens blijkt de propaganda tegen de inenting door het Nieuwsblad gevoerd, van weinig invloed. Binnen een paar dagen werden reeds 880 Europeanen en 475 inlanders ingeënt.

Cholera en gramfoon.

De combinatie, zal men zeggen, is zonderling, zoo schrijft De Javabode. Evenwel koestert onze bruine broeder daaromtrent een geheel andere meening. Wij vernemen n.l. dat op het oogenblik bij

de Inlanders het geloof bestaat, dat de cholera niet weg gaat vanwege het groote aantal gramphoons. De menschen hebben hun stem overgebracht in machines en daar schijnt Toean Allah zich niet al te best mee te kunnen vereenigen. Tot straf verdwijnt nu de cholera niet.

Men ziet het, de Inlander schroomt niet de meest ingewikkelde wetenschappelijke vraagstukken „in Handumdrehen" op te lossen. Aldus bovengenoemd blad.

Zou het ook mogelijk kunnen zijn, dat de Inlander op die wijze uiting geeft aan zijn zeer begrijpelijken afkeer van den meestal afgrijselijken klank dier instrumenten?

Reorganisatie der Politie.

De behandeling der rampzaak Eug Soen c.s. voor den landraad te Batavia, eindigde met de vrij spraak van bijna alle beklagden. „Nu zal 't rampokken wel weer spoedig beginnen. Wie helpt ons aan een betere politie?" zoo vraagt 't weekblad De Banier in zijn weekoverzicht van 17 Aug. j.l.

Omtrent de reorganisatie der politie lezen wij in de Indische bladen, dat als datum van in werking-treding er van is vastgesteld 1 April 1911.

Een omineuse datum, vindt het Bat. Nieuwsblad.

Onder het hoofd: De Kampongpolitie schrijft het zelfde blad:

„Naar wij vernemen, is controleur Eijken reeds sinds eenigen tijd bezig met het nemen van proeven in deze richting. De bedoeling is, dat de kampongpolitie zal vervangen worden door gewone, bezoldigde politiedienaren, terwijl daarmede van de bevolking een zekere retributie zal gevorderd worden, waaruit deze politie zal worden betaald.

Er zal gemiddeld niet meer dan f4 à f5 per jaar geheven worden, zoodat de bevolking bij de nieuwe regeling minder betaalt dan thans de afkoopsum draagt der verplichte politiediensten, waarvoor n.l. als minimum f0.50 per maand of f6 in het jaar wordt betaald, terwijl deze som bij de meer gegoeden, o.a. bij de Chineezers, kan oplopen tot f3 en 4 per maand.

Van dit afkoopveld kwam tot nu toe haast niets terecht! het verdween in de zakken van de wijkmeesters. Ook aan dit euvel zal een einde komen. Voorstellen welke naar aanleiding van de thans genomen proeven zullen gedaan worden, zullen ook inhouden, dat de opgebrachte gelden gestort worden in een centrale kas, die onder beheer van de politie wordt gesteld en waaruit de nieuwe kampongpolitie haar bezoldiging zal krijgen."

En in De Javabode lezen wij: „Bij de invoering in het volgend jaar van de reorganisatie van 't politiewezen, waarbij drie inspecteurs in dienst zullen worden gesteld, zal tevens om den procureur-generaal bij het Hoog-Gerechtshof in staat te stellen zijn taak van hoofd der politie naar behooren te kunnen vervullen, een tweeden advocaat-generaal, op eene maandelijksche bezoldiging van f1100, in dienst worden gesteld, en het personeel bij het parket van den procureur-generaal worden versterkt."

Het schijnt dus wel ernst te worden met deze reorganisatie.

De Mijnwetgeving.

In de tweede helft van Augustus j.l. vertoefde mr. Pott eenige dagen te Soerabaja teneinde belanghebbenden in de gelegenheid te stellen hem te spreken over zaken, de thans vigeerende en bij de regeering ter wijziging voorliggende mijnwetgeving betreffende.

Van deze gelegenheid ten huize van den resident geboden, is slechts 'n zeer matig gebruik gemaakt. Het is dan ook heel wat gemakkelijker, zegt 't Soer. Handelsblad, te schetteren op lastige en „onmogelijke" bepalingen dan zich behoorlijk in die bepalingen in te werken, de gebreken ervan aan te toonen en middelen ter verbetering aan te geven.

Ook met de heer N. Wing Easton, een der chefs van de Dordtsche had een conferentie plaats, welke samenkomst, gegeven het feit, dat de heer Easton oud-hoofdingenieur is van het mijnwezen en dus nourri dans le serail, goede vruchten beoefent af te werpen.

De heer Pott moet ook het voornemen hebben de werking van de mijnwet in de praktijk op Borneo en Sumatra op de plaats zelf na te gaan.

Inlandsch Onderwijs.

De Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid is gemachtigd, om op een door hem vast te stellen tijdstip de te Makassar bestaande gelegenheid tot opleiding van uit het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden afkomstige jongelieden tot Inlandsch kweekeling op te heffen, terwijl verder is bepaald, dat op het tijdstip, waarop de bedoelde onderwijsgelegenheid zal worden opgeheven, ook te

Makassar bij wijze van proef zal worden geopend een uit twee jaarklassen bestaande normaalcursus.

Boedi-Oetomo.

Het Bat. Nieuwsblad geeft een uitvoerig verslag van de op 21 Aug. j.l. in de groote-zaal van den Planten- en Dierentuin gehouden vergadering van de afdeling Batavia der vereeniging Boedi-Oetomo, waaraan wij het volgende ontleenen:

Behalve een kleine vierhonderd leden en belangstellenden, waaronder we opmerkten cadetten voor het korps Inlandsche officieren, leerlingen van de Dokter Djawaschool en van de rechtsschool, waren nog aanwezig de controleur Eijken, de heer Scherp (onderwijzer), de hoofddjaksa, de patih van Weltevreden en de wedana van Mangga Besar.

Met een kort welkomstwoord betuigde de president Radja Sabaroeatin, zijn genoegen over de groote opkomst en de aanwezigheid ook van Europeanen die blijk gaven belang te stellen in het streven van Boedi-Oetomo.

Daarna bracht de eerste secretaris, Mas Adiwidjaja verslag uit over den stand der vereeniging vanaf de overgave van het oude aan het nieuwe bestuur.

De afdeling Boedi Oetomo, als het ware ontstaan van uit de Stovia werd eerst bestuurd door de bestuursleden dezer vereeniging. Daar zij echter zoo toenam, dat het niet meer mogelijk was de belangen van de twee lichamen door één bestuur te doen behartigen, werd op 16 Januari een bestuur uit de leden van B. O. samengesteld.

Sinds dien nam het aantal leden toe van 170 tot 305, terwijl de kas een vooruitgang toonde van f 263 tot f 862, bijgerekend eenige giften.

Het volgende punt: fröbelschool te Kwitang, werd behandeld door Mas Hardjoatmodjo, die met cijfers aantoonde, dat de kleine man wel langzaam, maar toch voortdurend meer tot inzicht komt, dat onderwijs onontbeerlijk is voor zijn kinderen. Hij bracht dank aan den heer ds. Wijers die krachtadig de vereeniging steunde tot bereiking van dat doel.

Na de fröbelschool kwam ter sprake de Holl.-Inlandsche school te Petodjo, waarvan de hoofdonderwijzer, Moehamad Tahir het verslag uitbracht. Hoewel pas 4 klassen omvattende, is het stroven de school gelijk te maken aan gouvernementsscholen, zoodat er leerlingen afgeleverd zouden kunnen worden voor de K. W. S., de Dokter Djawaschool als anderszins. Elk jaar zou dan de school met een klas kunnen worden uitgebreid, zoodat over drie jaar de eerste aflevering van leerlingen aan bovengenoemde scholen kan worden verwacht.

Hierna trad op R. Soewandi, die wat verder uitweidde over hetzelfde onderwerp, waarna men overging tot punt III: de Hollandsche cursus.

De eerste Hollandsche cursus gegeven in de 7e school tegen een schoolgeld van 2 gulden 's maands waarvoor twee maal in de week onderricht werd gegeven, kon het niet lang bolwerken. Hierop namen de heeren Hinloopen Labberton, Karsen, Draijer, d'Ancona, Van der Laan, Scherp, de dames v. d. Willigen, Strieland en Van Oppen en de heer en mevrouw Bouma de zaak ter hand, met het gevolg dat thans op verscheidene plaatsen een Hollandsche cursus wordt gegeven, zooals te Passer Bahroe en en Gang Ketapang. Geheel kosteloos wordt het onderricht gegeven door den onderwijzer Scherp en de onderwijzeres mej. Van Oppen; het schoolgeld van 50 cent strekt slechts tot dekking der kosten van licht onderhoud gebouwen en aankoop van leermiddelen. Door den heer Scherp is voor de leerlingen een speciaal boekje samengesteld, terwijl door hem nog in het leven is geroepen een courrantje, Het Hollandsch blaadje, voornamelijk voor eerst beginnenden op meer gevorderden leeftijd.

Punt IV, het meest belangrijke der agenda, werd ter hand genomen door den ass.-wedana R. I. Tirtokoesoemo. Met een uitlegging van het woord Boedi-Oetomo, kawisch-maleisch, beteekenende het „schoone streven” gaf hij in korte, maar duidelijke trekken weer het doel der vereeniging, het opvoeden van den Inlander, moreel en financieel. Daarna sprak hij over de dessa-scholen, waarin het gouvernement groot belang stelt en waarvan het nut reeds ingezien wordt door den Inlander. Spreker had de scholen te Karanganyer, Gombong, Poering en Soka bezocht, en vooruitgang geconstateerd. Daarna overgaande tot landbouw en veeteelt zette de assistent-wedana uiteen de voordeelen van de landbouwschool en de school voor inlandsche veeartsen, deze in de richtingen aanbevelende in de belangstelling van het volk daar er nog zooveel te verbeteren valt aan landbouw en veeteelt. Verder vroeg hij belangstelling voor de coöperatieve afdeling, die reeds vier wa-

rongs telt, ten doel hebbende het volk goedkooper aan levensbehoefte te helpen. Hij drong aan op samenwerking om verscheidene industriën, zooals hoesdenfabriecage, houtsnijwerk en meer dergelijke door inlanders beoefende ambachten uit te breiden. Hij betreunde het, dat de Vreemde Oosterling van de krachten van den inlander profiteert, waarna hij, hier rijk geworden, het vergaarde in zijn eigen land gaat verteren, waardoor zooveel kapitaal uit Indië getrokken wordt.

Punt V was een godsdienstige lezing van H. Adji Moedjitaba, penghoeloe van Mr. Cornelis, manende tot een zedelijk leven.

Punt Va. Mas Soeradji, leerling van de Dokter Djawaschool, behandelende het orgaan van B. O., onder redactie van M. Boediardjo, M. Dwidjo Sewojo en R. Saszo Soegondo. Het blad verschijnende twee maal in de maand, wordt uitgegeven in gemakkelijk verstaanbaar (laag) maleisch met enkele Hollandsche stukken (zoo noodig door de redactie te vertalen), behandelt alle onderwerpen der vereeniging en die daarmede in verband staan en kost slechts 25 cent. Deze abonnementsprijs is zoo berekend, dat slechts papier en zetloon betaald zijn, om ook den minder goedgeoeden inlander in staat te stellen ervan te kunnen profiteren.

Volgt punt VI. Alhoewel geheel en al buiten de agenda vallende, kan spreker, R. A. Dhanoepamekas, niet nalaten van de goede gelegenheid gebruik te maken om te beproeven den inlander van een oud, maar dwaas gebruik af te helpen: de lebaran. Zooals bekend, is gedurende de lebaran bij hoog en laag de disch overladen met uitgezochte spijzen, die slechts tot versiering moeten dienen.

Geen stukje wordt daarvan genuttigd, de spijzen bederven door het lange staan. De twelgestelde kunnen zich die weelde wel veroorlooven, maar de kleine man, alleen maar om niet achter te blijven, brengt hebben en houden daarvoor in het pandhuis. Voor de ontvangen munt koopt hij het noodige, dat weggegooid moet worden, zoodat na de lebaran een zware tijd voor hem aanbreekt. Dikwijls lukte het hem zelfs niet eens, niettegenstaande alle moeite, de gelden voor inlossing te krijgen, zoodat het weinige wat hij had ook verdween is.

Spreker maant aan, al was het ten koste van huiselijken twist, gezamenlijk tegen dit euvel op te treden om het langzamerhand geheel te doen verdwijnen.

Punt VII. Kas-verantwoording, ter inzage van belangstellenden.

Inkomstenbelasting.

Bij gouvernementsbesluit is eene ordonnantie vastgesteld, houdende nadere wijziging van die op de inkomstenbelasting, luidende als volgt:

Artikel 10 der ordonnantie van 30 Maart 1908 (Staatsblad No. 298) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

A. De derde alinea wordt gelezen:

Ter berekening van het zuiver inkomen mag worden afgetrokken het bedrag, dat gedurende het tijdvak waarover de aanslag loopt, uit het inkomen is of vermoedelijk zal worden verstrekt aan de bijden aanvang van het kalenderjaar of, bij lateren aanvang van belastingplicht, op het tijdstip van dien aanvang, in Nederland wonende echtgenoot van den belastingplichtige. De echtgenoot, die op reis is tusschen Nederlandsch-Indië en Nederland, wordt geacht in Nederland te wonen.

B. Aan het artikel wordt een vierde alinea toegevoegd, luidende:

Indien de echtgenoot eerst na de aangifte in Nederland is gaan wonen, wordt na afloop van het belastingjaar, op schriftelijk verzoek, ontheffing verleend voor de belasting, die over het in dat jaar aan haar verstrekte bedrag is betaald.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De gouverneur heeft ingediend een ontwerp-verordening „houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering”.

In hoofdzaak stemmen de voorgestelde wijzigingen en aanvullingen overeen met de thans in Nederland geldende voorschriften, slechts in zooverre daarvan afwijkende als door locale omstandigheden geboden werd.

Niet aangebracht zijn voorloopig de wijzigingen in Nederland noodig geworden bij de invoering van de faillissementswet. Een zoodanig ontwerp is voor deze kolonie hangende en behoort zelfstandig behandeld te worden.

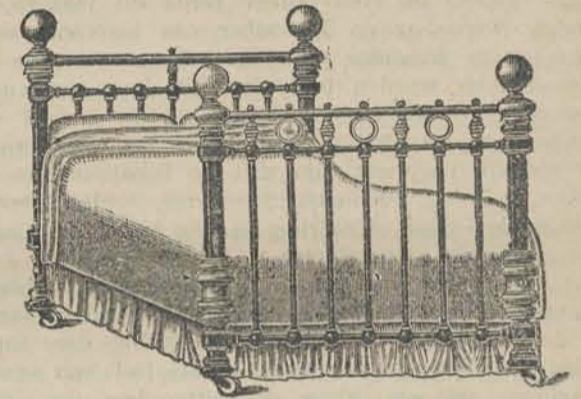
N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlot in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.
door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.
Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE PRINSESTRAAT.
TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.
MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

PERZISCH IMPORTHUIS LA HAYE.

NOORDEINDE 11. — Téléphone 6008.
Maison la plus ancienne et la plus importante de cette ville, dont les tapis d'Orient, importés directement et garantis authentiques, forment l'Unique Spécialité à l'exclusion de toute imitation.

Réparation des Tapis.
MARTON KULCSAR.

Heineken's Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

Fabriek v. Geschilderde
GORDIJNEN
in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus” Stofzuig
machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:
□ 'S-GRAVENHAGE. □
:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:
TELEFOON 2478.

Van Vreemde Koloniën.

Een arbitraire handeling in Sierra Leone.

De African Mail vestigt de aandacht van het Engelsche ministerie van koloniën en van het bestuur van Sierra, Leone, op een brief, dien de redactie ontving van een zoon van een hoofd in die kolonie.

Het hoofd Gbannah Louisy van Yonnie in het district Sherbo, op het oogenblik 88 jaar oud, stond op goeden voet met het Engelsch bestuur. In 1897 echter kwamen verschillende hoofden uit de kolonie tot hem om te spreken over het voornemen van het bestuur, eene belasting op de woonsteden in te voeren. Zij baden hem, met het oog op zijn leeftijd, de leiding op zich te nemen van eene deputatie, die bij het bestuur haar invloed zou aanwenden, opdat dit zou afzien van zijn voornemen, daar de in uitzicht gestelde maatregel een te zwaren druk zou leggen op de arme bevolking. Gbannah Louisy verkreeg toestemming den gouverneur te spreken, wien hij daarop het doel zijner komst mededeelde. De gouverneur gaf te kennen om politieke of andere reden niet van het bestaande voornemen af te kunnen zien waarop de hoofden zich verwijderden en naar hunne gewesten terugkeerden.

Weldra braken toen ernstige onlusten in de kolonie uit. Gbannah Louisy, die vreesde, dat men hem als aanstoker zou kunnen beschouwen, begaf zich naar den commissaris Aldrige, wien hij op het gevaar wees, waarin de kolonie verkeerde en aanbod met het bestuur samen te werken, om de orde te herstellen. Hierop volgde een weigerend antwoord, waarna het hoofd zich naar Freetown begaf om er den gouverneur te spreken.

Na eenige weken vergeefs gewacht te hebben, tot den gouverneur te worden toegelaten, werd hij op zekeren morgen in hechtenis gesteld, en een jaar lang gevangen gehouden, zonder dat er eenige klacht tegen hem ingediend was. Daarna werd hij zonder eenigen vorm van proces naar Accra verbannen, waar hij zich thans nog bevindt.

Vershillende malen richtte hij het verzoek tot het bestuur naar zijn land te mogen terugkeeren, maar steeds werd hem zulks geweigerd.

Men zou natuurlijk alles moeten weten van deze zaak, alvorens met de African Mail van een arbitrair optreden te kunnen gewagen. Er bestaat voor een koloniaal bestuur dikwerf aanleiding tot handelingen, die voor een buitenstaander er erg arbitrair uitzien, doch door de noodzaak worden geboden.

De Chineezers op Tahiti.

In een der laatste zittingen van de Kamer van koophandel van Papeete werd door den voorzitter de aandacht zijner medeleden gevestigd op het steeds aangroeiend aantal Chineesche immigranten.

Na zich om zoo te zeggen het monopolie van den handel in de kolonie te hebben verzekerd, beginnen zij nu vakverenigingen op te richten, waardoor zij ook de verschillende bedrijven aan zich willen trekken.

ten, daar wat petroleum, ginds steenkolen, goud en zilver, en gaf dit alles aan Borneo en al waren de voorraden in verhouding kleiner, toch kwam Borneo er dus op deze manier lang niet onvoordeelig van af en de dorre, schrale vlakte van weleer fleurde op tot een landstreek, rijk aan natuurschoon.

Nog lang bleven we doorpraten en wist mijn reisgenoot door zijn waardeerende woorden over dit eiland mijn aandacht in hooge mate te boeien, tot dat eindelijk de acht glazen van de scheepsklok ons verkondigden, dat de hondenwacht opgetrokken was en dat voor ons langzamerhand het oogenblik aanbrak om naar kooi te gaan.

En ook de talloze muskieten, die ons danig geplagd hadden, dwongen ons beschutting te zoeken in de van klamboegaas voorziene hutten en niettegenstaande de warmte, die daar binnen heerschte, duurde het niet lang of beiden sliepen we den slaap des rechtvaardigen, droomende van al de rijkdommen, die hier voor ons opgestapeld liggen.

Het was mijn bedoeling niet, lezers, u een reisverhaal voor te zetten, want dan zou ik — ik erken het gaarne — in mijn pogen al heel slecht geslaagd zijn. Ik wilde slechts uw aandacht opwekken voor dit eiland, het grootste van onze archipel, en toch voor velen onzer nog als een gesloten boek, en schreef dit artikel dan ook alleen als inleiding tot een reeks volgende, waarin ik door behandeling van verschillende onderwerpen, zal trachten aan te toonen, dat Borneo wel eenige meerdere belangstelling mag genieten, dan het tot op het oogenblik is waardig gekeurd.

Ook zag men elken dag karren beladen met opium en begeleid door eenige gewapende politiedienaren.

De bevolking streeft er onder hoogere Pekingsche leiding, wel naar om het gebruik van opium af te schaffen, maar de provinciale besturen storen zich blijkbaar niet veel aan de gegeven bevelen.

Klein-vee, als schapen, bokken, geiten en varkens worden in grooten getale op de vlakte aangetroffen. Vooral de laatste brengen veel schade toe aan de wegen. Daar tegenover staat echter, dat zij ook veel vuilnis opruimen. In den laatsten tijd vooral worden vele Chineesche varkens naar Europa vervoerd.

Na een reis van vier dagen kwam men te Yin Tang, waar een tempel voor den Dewi Kalampoe-raän (Kwan Im) is opgericht. Ook daar kan men een toestand van verwaarloozing constateeren, die met een uitgave van een paar honderd dollars zou kunnen worden hersteld.

Opvallend was hier een fraai vrouwenbeeld, dat de vervorming tot de kleine Chineesche vrouwenvoeten vertoont, zooals ook nu nog in Groot-China bij vele vrouwen gebruikelijk is. Verscheidene kamers in dien tempels waren, evenals boven beschreven, ingericht voor opiumrookers.

De verhouding tusschen de Nederlanders en de Chineezers in Nederlandsch-Indië. — Op een feestmaaltijd te Hongkong, waaraan vele Europeanen en Chineezers deelnamen, moet de heer Lo Yuk Sjan, blijkens het voorkomende in de **Bintang Soerabaja** van 18 Juni 1910 no. 136, zich, in zijn toespraak over de vriendschapsbanden tusschen de Chineesche en Europeesche rassen, ten aanzien van de Nederlanders, zich als volgt hebben uitgelaten.

Evenals in de landstreken van Azië, die onder Engelsch beheer staan, streven de Chineezers ook in Nederlandsch-Indië naar aaneensluiting met de bestuurders, maar welke pogingen ook daartoe worden aangewend, het schijnt niet mogelijk bij de Nederlanders vriendschappelijke gevoelens jegens de daar wonende Chineezers op te wekken.

In de Engelsche bezittingen zijn de Chineezers reeds lang als onderdanen erkend en de bestuurders doen hun best die onderdanen oeconomisch en intellectueel te ontwikkelen, zoodanig dat 50% der Chineezers in de Straits Settlements bijv. thans kunnen lezen en schrijven en zich behoorlijk in de Engelsche taal kunnen uitdrukken.

In de Nederlandsch-Indische bezittingen daarentegen behoort de Chinees tot de **Vreemde Oosterlingen**, ook al is 't familiegeslacht er reeds 300 jaren gevestigd. En zelfs, al sprak een Chinees goed de Nederlandsche taal, deze bleef steeds voor de Nederlanders een **vreemde Oosterling**.

Wel zijn de Chineezers in Ned.-Indië thans bij de Wet tot onderdanen verklaard en wordt er het een en ander voor hun onderwijs gedaan, maar het laat zich voelen dat de gedurende ruim 2 eeuwen door de Nederlanders aangenomen hooghartige houding tegenover de Chineezers, niet met een tooverslag is weg te nemen. De onderlinge verhouding zal slechts langzaam kunnen verbeteren. Het is zeker te hopen dat, wanneer het tegenwoordige geslacht der Ned.-Indische Chineezers, tengevolge van het gegeven onderwijs, zich intellectueel beter heeft ontwikkeld, ook door de Nederlanders zal worden begrepen, dat een wellevend en voegzaam bescheiden optreden ook tegenover de Chineezers hun beter past dan ruwe hooghartigheid.

het door de omgeving, die hem misschien deed terugdenken aan zijn „Heimat", aan een zomeravond op een Rijnboot, of was het misschien door 't goudgele vocht, dat glinsterde in de glazen voor ons, en welke laatste reeds herhaalde malen geleidigd en wederom gevuld waren, dat de Duitscher zoo spraakzaam werd? Hij gevoelde zich tenminste uiterst „gemüthlich" en sprak vol dankbaarheid over Indië, voornamelijk over Borneo. Hoe kon het ook anders, waar hij hier in betrekkelijk korten tijd zich reeds zoo'n aardig kapitaal verzameld had.

En met een, den Duitscher aangeboren, gevoel voor sagen, schilderde hij me, hoe hij zich Borneo ontstaan dacht. Toen namelijk de aarde geschapen werd, was het voor den almachtigen schepper een moeilijke taak om ieder land, ieder eiland, ieder stukje grond een gedeelte te geven van al 't goede, dat hij voor zich opgestapeld had. Zoo kreeg het eene land een portie steenkolen, een ander weer goud, andere weer petroleum, zilver, tin en zoo rechtvaardig had de verdeling plaats, dat ieder stukje grond met gerustheid en tevreden zijn toekomst tegemoet kon zien. Toen al het goede nu verdeeld was, bleek den schepper tot diens grooten schrik, dat Borneo geheel vergeten was. Daar lag nu de schrale vlakte, met niets wat haar aantrekkelijk kon maken. Reeds toen, ten tijde der schepping, was Borneo dus het stiefkind, de misdeelde en tot zelfs op den huidigen dag is het dat gebleven. En toch bestaat daarvoor thans geen reden meer, want de schepper, zijn fout willende herstellen, nam van ieder land een kleinigheid af, hier wat diamant-

Volgens den schrijver in de „Perniagaan" van 29 Juni 1910 no. 142, mogen door de Regeering, wil zij niet voor belangrijke geldelijke verliezen komen te staan, wel de noodige maatregelen tegen den sluikhandel worden genomen. De Residentie Riouw en Onderhoorigheden toch bestaat uit vele eilanden, welke in de nabijheid van het grootste smokkelstation, met name Singapore, zijn gelegen, alwaar vele personen gevestigd zijn, die, wat betreft opiumsmokkelen, op de grootst mogelijke ervaring kunnen bogen. Ook zijn die heeren in het algemeen niet van de welwillendste en humanste kwaliteit.

Aan de Riouwsche politie zal dus geen gemakkelijke taak worden opgelegd en het zal zeker zaak zijn, dat door haar veel strengere maatregelen tegen den smokkelhandel in het leven worden geroepen, dan die welke thans bestaan, raadt schrijver aan.

Een reis door Midden-China (van Peking naar Taskend, van Honan naar Sianfū.) De afstand tusschen deze beide plaatsen bedraagt 260 Mijl.

Het vervoer der bagage van de reizigers geschiedde met 2 karren, ieder getrokken door drie muildevoeten, terwijl de twee bedienden op die voertuigen plaats namen. De reizigers en één huisbediende gebruikten ponies van een bijzonder krachtig ras.

Zoodra men Honan heeft verlaten, komt men al spoedig op een open vlakte, welke geheel onbewoond is en waar niets het oog trekt, behalve enkele alleenstaande boomen, die graven beschaduwden. Opvallend is de aschkleur van 't geheele landschap.

Op de eerste rustplaats, welke men aandeed, en waar gelegenheid bestond eenig gebak met thee te nuttigen, werd een tempel aangetroffen en bezocht. Dit gebouw werd bewaakt door een priester, die de vreemdelingen uitnoodigde een der kamers binnen te treden. Het reisgezelschap voldeed aan dit verzoek en zag daar tot zijn groote verbazing een 20-tal opiumrookers, die allen zeer sterk onder den invloed waren van dat heulsap, dat — nog vreemder verschijnsel — geleverd werd door den priester zelf.

De weg, waarlangs de reis voerde, was — zooals gewoonlijk — wegens het gebrekkige onderhoud, vrij slecht. Het is merkwaardig bij de Chineezers, dat zij zoo weinig zorg besteden aan het onderhouden van hetgeen door hen is vervaardigd.

Huizen, zelfs paleizen, tempels enz. enz. zijn bijzonder fraai van uiterlijk en sterk gebouwd, doch eenmaal voltooid, laat men ze vervuilen en verwaarloozen. Zelfs in het Keizerlijk Paleis te Peking kan men dienzelfden toestand waarnemen.

Niet ver van Honanfu ligt een fraaie groote steenen brug, uit vijf wijde bogen bestaande, maar aangezien ook daaraan geen zorg wordt besteed, begint het metselwerk van de peilers reeds in slechten staat te verkeeren, zóódanig zelfs, dat het verkeer met voertuigen zonder veeren reeds moeilijkheden oplevert. Aan het aanbrengen van herstellingen wordt niet gedacht.

Het vertier op den openbaren grooten weg was bijzonder levendig. Honderden werklieden vervoerden handelswaren, producten van het land, kopergeld in zakken enz. enz., van de eene plaats naar de andere; men zag er tal van voertuigen getrokken door menschen en door ezels, maar ook vele bedelaars tusschen de bedrijvige, zwoegende bevolking, die zich onophoudelijk beweegt op den weg, welke Oost met West-China verbindt.

Van tijd tot tijd passeerde een met bellen versierden rijkbeladen kameel, vergezeld van zijn geleider.

Maar lezers, laat ik u terugvoeren naar onze boot, die daar zoo verborgen ligt temidden der diepste duisternis in een der bochten van den breeden Kapoeastroom. Want al slaapt de machine en dommelt de natuur, toch denken de passagiers er nog niet aan zich ter ruste te begeven. Daarvoor was de afgelopen dag te warm en is de tropenacht hier op het water, temidden der onmetelijke oerwouden, te heerlijk, en tot laat in den avond klinkt dan ook het gegons der stemmen.

Het is een cosmopolitisch reisgezelschap, hetgeen niet vreemd is op de schepen, die Java met Borneo verbinden. Want al is dit eiland voor ons, Hollanders, nog als een gesloten boek, de vreemdelingen, met name de Engelschen en Duitschers, weten helaas maar al te goed, welk een rijkdom in dit uitgestrekte gebied verborgen liggen en hiermede natuurlijk niet tevreden, stellen ze al hun energie en buitenlandisch kapitaal in het werk om die rijkdommen te vinden en te doen verdwijnen naar hun eigen vaderland.

Een onzer medepassagiers, een Duitscher, jong en vroolijk, slechts enkele jaren in Borneo, tot wien ik me meer aangetrokken gevoelde dan tot een der anderen en met wien ik reeds menig aangenaam uurtje op reis gesleten had, voegde zich bij mij en tot laat in den avond bleven we op het dek zitten praten, genietende van de heerlijke temperatuur en van de ijskoude „Hochheimer", die de Duitscher natuurlijk had laten opdiepen uit den wel kleinen, maar toch met zorg samengestelden wijnkelder, dien we op de meeste booten der Paketvaart aantreffen. Was

De gouverneur, zei de heer Raoul, stelt veel belang in deze aangelegenheid, en heeft beloofd die ernstig in beraad te nemen, teneinde na te gaan, of er geen middel is om dien stroom van ongewenschte immigranten te keeren.

Steeds hebben de Chineezers, volgens den heer Raoul, zich aan bedrog schuldig gemaakt. Onlangs gaf een Chineesche handelaar voor verschillende in te voeren artikelen belachelijk lage prijzen aan: 70 cent voor katoenen trioet-kleedingstukken, 25 cent voor kistjes sigaren van honderd stuks, enz. Inplaats nu, dat de autoriteiten beslag legden op deze goederen, wegens trage aangifte, lieten zij die hoogst onbegrijpelijk doorgaan.

Dagelijks benadeelen de Chineezers hunne klanten door bedriegelijke vervalsching van maten en gewichten. En de autoriteiten blijven daarbij kalmpjes toekijken, hoe de Chinees zich, door oneerlijke middelen ten koste van de gemeenschap verrijkt.

De Kamer besloot haar leedwezen te kennen te kennen te geven, dat het bestuur zich niet voldoende actief betoond heeft, om aan het door Chineezers bij voortduring gepleegd bedrog paal en perk te stellen.

De spoorweg in Fransch-Guinea.

Volgens bericht uit Conakry is de aanleg van den spoorweg, van Conakry naar Koeroessa, waardoor men een verbinding heeft verkregen van het bovengedeelte van den Niger met den Oceaan, den 17den dezer voltooid.

Het was in 1896 dat het voorontwerp voor deze lijn werd gemaakt, door den kapitein der genie Salleser, die toen in 1899 tot den aanleg werd besloten met de leiding der werkzaamheden belast werd en ook den geheelen aanleg heeft bestuurd. Hij was het dan ook, die met den gouverneur der kolonie, Poulet, te Koeroessa de laatste rail van den spoorweg legde.

In 1900 namen de werkzaamheden een aanvang voor de eerste sectie, ter lengte van 48 kilometer die den 1en Januari 1904 voor het verkeer werd geopend. De uitgaven voor de eerste sectie bedroegen twaalf miljoen francs, terwijl voor de tweede sectie, ter lengte van 53 K.M. een bedrag van zeventien miljoen francs werd besteed.

Voor de derde, laatste sectie, van Koemi tot Koeroessa, een afstand van 288 kilometer was een bedrag van dertig miljoen francs uitgetrokken. De directeur Salesses hoopte evenwel zooveel op den aanleg te kunnen bezuinigen, dat het voldoende zou zijn voor de doortrekking van den spoorweg naar Kankan, een afstand van 73 kilometer. Deze doortrekking is gewenscht, wijl in de streek van Kankan een welvarende bevolking wordt aangetroffen, zoodat reeds belangrijke handelshuizen hunne kantoren te Kankan hebben gevestigd.

Afgescheiden van deze doortrekking is toch, nu de aanleg tot Koeroessa is voltooid, een behoorlijk vervoer voor den spoorweg verzekerd en kan men grootere rendementen van die lijn verwachten. Nu reeds heeft de partiële exploitatie in het vorige jaar eene winst opgeleverd van 3729 francs per kilometer of ruim één miljoen voor de geheele lijn.

Ambtenaren en kennis der inlandsche taal.

De Fransche minister van koloniën heeft nmaatregel getroffen, waartoe werkelijk niet te vroeg werd besloten.

Hij heeft namelijk bepaald, dat ambtenaren die bestemd zijn voor den dienst in Indo-China het bewijs moeten leveren van de kennis der talen, die er door de inboorlingen worden gesproken.

Tot nu toe gold kennis der talen als een aanbeveling, thans wordt zij verplichtend gesteld.

Welk nut die kennis oplevert, zet de *Dépêche Coloniale* nog uiteen:

Neemt bijv. de provinciën Tonkin en Annam, die aan elkander grenzen. In de eene heerscht volmaakte rust, de bevolking vertrouwt op het bestuur en de mandarijnen vervullen gewetensvol hunne plichten. In de andere heerscht ontevredenheid onder de inboorlingen, de mandarijnen verzaken hun plicht en de rust is er kwalijk verzekerd. Gij kunt bijna met zekerheid wedden dat het verschil ligt in de omstandigheid, dat die eene provincie bestuurd wordt door een ambtenaar, die de annamitische taal spreekt terwijl de andere provincie een bestuurder aan haar hoofd geplaatst ziet, die welke talen hij overigens ook moge bezitten, de taal van het volk niet spreekt.

De ontevreden kolonisten van de Comoren.

Niet lang geleden werden de vier tot den archipel der Comoren behorende eilanden bij het gouvernement Madagaskar gevoegd.

De kolonisten zijn met die verplaatsing alles behalve ingenomen, waar zij tot nu toe rechtstreeks te maken hadden met het hoofd van het bestuur en

nu de bestuurder zelf zich om instructies en bevelen eerst moet wenden tot de gouverneur van Madagaskar.

In verschillende bijeenkomsten is dan ook tegen het voortbestaan van den toestand geprotesteerd, terwijl de kolonisten, zoowel Franschen als vreemdelingen, zich opmaken om een petitie te zenden aan den minister van koloniën, opdat aan den archipel zijne vroegere autonomie worde hergeven.

De Engelsche radicalen en Indië.

De *Standard* ontleende aan een Engelsch-Indisch blad den inhoud der brieven, die sommige Engelsche radicalen, als sir Henry Cotton, Mackarness en anderen aan ontevreden in Engelsch-Indië hadden geschreven. Er is zeker niets in die brieven, merkt het conservatieve blad op, dat aanleiding zou kunnen geven tot eene gerechtelijke vervolging waar de schrijvers zich niet openlijk hebben bloot gegeven.

Maar enkelen hunner zullen zich wel schamen over hetgeen zij hebben geschreven. De dwaze deelneming door die voorvechters voor het „verdruchte Indië” aan den dag gelegd, moge nog zoo oprecht wezen, dat is het niet, wat de Indische agitator van zijne Engelsche bondgenooten verlangt.

Het mag ten zeerste worden betwijfeld, dat een Bengalees wegens de opheffing van het besluit tot verbanning van eenige lieden, die ingevolge de bepaling van 1818 werden weggezonden, de heeren Mackarness c.s. dankbaar is voor hunne tusschenkomst. Die heeren moeten meer doen indien zij op de dankbaarheid van Indië, d. i. de kleine fractie, die zich opwerpt als de tolk van het gansche land, aanspraak willen maken.

Nu is er in de brieven van die heeren niets, wat als openlijk verraad zou kunnen worden uitgelegd, maar men staat toch verstomd over de onbehoorlijkheid hunner uitlatingen en hunne onbegrijpelijke dwaasheid.

Het blad geeft dan eenige aanhalingen uit die brieven, om aan te toonen, hoe onverantwoordelijk zij handelden ten aanzien van lieden, wier duidelijk streven het was om een opstand tegen het bestuur te verwekken.

Zal het lesje helpen?

Wie heeft er ooit een maniak bekeerd?

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Uit Indië,

Egypte en het Heilige Land. Brieven aan zijne vrienden, door E. Stark. Met twee etsen van en twaalf illustraties naar schilderijen en aquarellen van den auteur. (Amersfoort, P. Dz. Veen.)

Een aardig boek, dat nimmer zou zijn uitgegeven, indien een aantal vrienden van den schrijver niet op de publicering aangedrongen en zich voor eventuele kritiek verantwoordelijk hadden gesteld. En dit mag een gelukkig feit genoemd worden, want ongetwijfeld heeft de schilder Stark ook letterkundig talent; zijn werk kenschetst zich door een eigenaardige levendigheid, een eenvoudige, doch bekorende wijze van zeggen.

Bij wijze van introductie laten wij hier volgen een gedeelte van een brief gedateerd Semarang, 15 Sept. 1909.

„Op Makassar heb ik het niet lang meer gemaakt en ben met de „Van Camphuis” naar Lombok vertrokken.

Die zeereizen in den Archipel blijven hare bekoring voor mij behouden en de derde en vierde klasse, met hunne gemengde bevolking van Chineezers, Arabieren, Indiërs en andere rassen onzer bezittingen, trekt mij nog steeds aan.

Ge moet zien hoe die menschjes zich weten te installeren. Er was een oude moeder met kinderen in den kuil. Een van die meisjes was de bruid en nu hadden ze met zijden lappen van verschillende kleur zoo'n sierlijk tentje gespannen, dat het er allerfeestelijkst uitzag. Je maakt je dan wel eens nijdig op de dividend-makende Paket-Maatschappij, welke die arme bliksems zoo'n beetje als vee beschouwt, want op de eerste de beste ankerplaats neemt ze zooveel paarden en runderen aan boord, dat al die huishoudelijke installaties plotseling overruimd moeten worden en de stakkers zich in het beetje ruimte, dat voor hen overblijft, haast niet weten te bergen. Dan moet alles naar de luiken verhuizen boven het laadruim en als ze dan rustig liggen, moet er weer suiker, koffie of balen andere koopwaar ingenomen worden en voort moeten zij weer. Het vervoer is nog lang niet in den haak en

TELEPHOON No. 9540y.

ATELIER D'ART

PORTRAITS EN PEINTURE ET
EN SCULPTURE (BAS RELIEFS)

SPECIALITÉ EN AQUARELLES ET PASTELS
TRAVAUX D'ART FINS

FRANS W. A. TEUNISSEN

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA HAYE

SMIDSWATER 21A

W. P. de Bock

Piet Heinstraat 71-73, hoek Barentszstraat

TELEF. 1769.

GASHAARDEN.

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughterstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f 5.— p.m. of f 50.— p.j. af.

VLEUGELS van f 8.— p.m. of f 80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

PIERRE SCHREINER

- ZOUTMANSTRAAT 18-20-22 -

TELEFOON 1864 - DEN HAAG

:-: AMEUBLEMENTEN. :-:

Breng een BEZOEK aan

BOEATAN

Heulstraat 19, Den Haag.

COMESTIBLES. —
INDISCHE ARTIKELEN.

J. C. P. HOOGVEEN.

Hofleverancier van H.M. de Koningin en
H.M. de Koningin-Moeder.

FRED. HENDRIKLAAN 141.

TELEFOON 4969.

ARCTOS THEE EN KOFFIE.

Elastieken Kousen uit Europa's 1e fabriek, volgens verklaring der gebruikers, het langst van alle soorten elastisch blijvend, per paar f 3.75, vanaf no. 9 f 4.25. Hospitaaldoek 1e kw. f 1.75 p. meter. Thermogènewatten f 0.65. Koorts-thermometers met controlebewijs f 0.60, Breukbanden dubbel f 2.25, enkel f 1.25. - Houtwolmatrassen f 2.25, Luchtkussens en Ondersteken in huur à f 1.— p. maand. „DE GEDE”, Witte de Withstraat 20. Telefoon 6033.

ik hoop, dat er onder mijn lezers eens een hooge oome is, die hart en moed genoeg heeft om voor die tobbers een duit in het zakje te leggen."

Over Inlandsche schepelingen.

Dit onderwerp wordt behandeld door den heer C. L. M. Bijl de Vroe in het jongste nummer van het Marineblad. De schr. is van meening, dat de groote meerderheid der zeeofficieren evenals hij, met leede oogen de uitbreiding van het inlandsch personeel bij de Marine aanziet. Den inlander-optimisten wijst hij daarbij op vreemde marines, waar men geen gebruik van inlandsche krachten wensch te maken. „Zoo beantwoordde 29 Sept. 1909 de Engelsche minister Churchill een desbetreffende vraag van een lid van het Lagerhuis met de mededeeling: dat naar luid der rapporten inlandsche matrozen waardeloos zouden zijn in tijden van gevaar en hij dus weigerde het inlandsche element in te voeren."

Het spreekt vanzelf, dat de heer B. de V. niet in gebreke blijft zijn opinie nader uit te werken; zoo maakt hij o. m. een vergelijking van Europeanen en Inlanders, die niet weinig ten nadeele der laatsten uitvalt, n.l.:

De Europeesche matroos is verre de meerdere in kalmté en lichaamskracht en heeft door zijn opleiding hooger ontwikkeling verkregen.

De Inlander is bij sommige werkzaamheden handiger en is veel minder verwend, vereischt echter bij alle werkzaamheden voortdurend toezicht en is over 't geheel niet betrouwbaar en bekwaam genoeg om het beheer over geld of goederen te voeren. Deze laatste eigenschap sluit inlanders uit van verplegingsbetrekkingen als bottelier en ziekenverpleger, terwijl zij zich dikwijls in de kwaliteit van hofmeester op onaangename wijze doet gevoelen.

In vele gevallen is liegen bij den inlander een tweede natuur geworden, alleen eenigszins in toom gehouden door vrees voor straf. Een der groote gebreken is verder, dat zij bij de minste buitengewone gebeurtenis geheel het hoofd kwijt raken, „bingoeng" worden, en in dien toestand onbekwaam zijn verder iets te presteeren.

De beschouwingen van dezen bevoegden schrijver verdienen ongetwijfeld nadere aandacht van voorzowel als tegenstanders der uitbreiding van het inlandsch personeel der zeemacht.

Het zelfde Nr. van het Marineblad bevat nog het vervolg van „De derde voyagie van Gijsbert Heecq naar Oost-Indiën", uitgegeven door S. P. l' Honoré Naber.

Cultura. Aug.—Sept. 1910.

In Cultura is al heel wat pennenstrijd gevoerd over het bestaan van geëmployeerden bij de Indische cultures, doch de schrijvers gingen daarbij nagenoeg allen veel te subjectief te werk. Met den titel „Over de betrekking van opzichter bij de Indische hooglandcultures en nog wat" wordt dit onderwerp nogmaals in behandeling genomen, doch nu zoo objectief mogelijk. De schrijver, die zich teekent „Lid No. 296", gaat alle voor- en nadeelen na en komt tot de conclusie, dat het opzichtersleven zwaar lichamenlijk is, en velen een eentonig troosteloos bestaan, met geringe bezoldiging geeft. Maar gegeven den zwaren strijd om het bestaan in den tegenwoordigen tijd en het gebrek aan kundige beheerders, moet voor velen het leven in de cultures aanlokkelijk zijn.

De heer H. van Warmelo geeft nog in dit Nr. van Cultura het vervolg zijner studie, getiteld: „Uit de Indische landbouwpraktijk."

Dr. J. Dekker.

Over den nieuw benoemen directeur van het Koloniaal Museum Dr. J. Dekker bevat het Sept.-Nr. van het Tijdschrift der Maatschappij van Nijverheid een artikel (met portret), waarvan we den feitlijken inhoud overnemen.

J. Dekker werd in 1879 te Alkmaar geboren; hij studeerde te Utrecht in de pharmacie, behaalde op 22-jarigen leeftijd het staatsdiploma als apotheker en zag zich in 1901 benoemd tot militair-apotheker 2e kl. van het Ned.-Ind. leger. Voor zijn vertrek naar Indië werkte hij in het laboratorium van het Kol. Museum te Haarlem. Dekker werd na aankomst in Indië te Weltevreden geplaatst en vervolgens te Kota Radja, doch spoedig bekwam hij wegens ziekte een verlof naar Holland, welke tijd hij zich ten nutte maakte door een studie, in genoemd laboratorium, over de looistoffen. Het resultaat dezer studie werd bekroond en gedrukt als bulletin van het Kol. Mus.

Na zijn terugkeer naar Indië werd D. al spoedig verbonden aan het Departement van Landbouw, en slechts weinige maanden daarna kreeg hij een aanbod om lector te worden in de pharmacie te Leiden. Hij ging op dit verzoek niet in, doch meende, ten slotte, den laatsten wensch van zijn vriend Greshoff, om het directeurschap van het Kol. Museum te aanvaarden, niet te mogen afwijzen, tevens daarmede besluitende een schitterende loopbaan in Indië af te breken.

Tijdschrift voor Economische Geographie.

Het jongste Nr. bevat eenige bijdragen, waarop in het bijzonder de aandacht wordt gevestigd. In de eerste plaats een beschouwing van H. ten Hage over de Economische betekenis der veehouderij op Java (met plaat). O. m. stelt de schr. in het licht, dat op Java, een land met zooveel Europeanen, de koeien zoo goed als niet gemolken worden, terwijl toch Ned.-Indië in toenemende mate een boter- en kaasconsument gebied is. De invoer van boter is van 149.000 KG. in 1893 toegenomen tot 1.390.000 KG. in 1907; van kaas van 124.000 KG. tot 208.000 KG. Wanneer dus in een centrum een fabriek van zuivelbereiding wordt opgericht, is het te verwachten, dat vele veebezitters zich er op zullen toeleggen een gedeelte van hun veestapel voor de melkproductie te bestemmen. „Dan zal ook voor Indië het tijdstip aanbreken, dat de veeteelt als zoodanig een bedrijf wordt, dat een behoorlijk bestaan oplevert voor de bevolking.

Dr. E. B. Kielstra schrijft vervolgens over de exploitatie der tin-eilanden Banka en Billiton; het eerste waarbij de exploitatie geschiedt door den Staat, het tweede door een particuliere maatschappij, waarbij de Staat 5/8 van het saldo der winst- en verliesrekening ontvangt, benevens uitvoerrecht, inkomsten- en bedrijfsbelasting.

Dr. K. geeft eerst een historisch overzicht der ontginningen en geldelijke uitkomsten, om vervolgens een vergelijking te maken tusschen beide stelsels: staats- en particuliere exploitatie. Met Billiton voor oogen vindt de schr. al heel weinig reden om een particulier bedrijf uit den boeze te achten en staats-exploitatie te verliezen.

Voorts bevat dit Nr. nog een artikeltje over Caoutchouc leverende gewassen in Suriname en „Uit de koloniale literatuur" door W. C. Muller.

Het eiland Nias.

„Onvergetelijk zullen de jaren 1909 en 1910 blijven in de geschiedboeken van het eiland Nias. Het zijn de jaren van „de groote sterfte" geweest. Dysenterie en pokken hebben op ontzettende wijze gewoed, vooral in de maanden Aug. en Sept. 1909 en Mei en Juni 1910. In den omtrek van Sifaoroasi waar zendeling Fries gevestigd is, stierven ongeveer 1000 heidenen. Overal stierven ook vele Christenen, zoodat voor den eersten keer hun aantal niet vermeerderd, doch verminderd is. Het getal sterfgevallen overtrof in groote mate dat der geboorten."

Aldus vangt het Sept.-nummer der „Berichten uit de Zendingswereld" aan, schrijft dan meer over de groote ellende, welke die ziekten hebben teweeggebracht, en roept ten slotte uit:

„Op het eiland Nias wordt reeds zoolang naar een Christen geneesheer uitgezien. Voelt niemand zich geroepen door het lezen van dit bericht om er heen te gaan?"

Naar den Merapi.

No 38 van den loopenden jaargang van „Eigen Haard" bevat de geïllustreerde beschrijving van een tocht naar den Merapi, den vulkaan in de buurt van Magelang, welke de schrijver ondernam met een collega, die eveneens grooten lust had in het uitstapje. Het aardig geschreven stukje eindigt als volgt: „Het ongeluk den dag na onze bestijging aan een jong meisje overkomen, dat met drie heeren den Merapi had beklommen en op de helling door een neervallenden steen werd gedood, wierp een schaduw op de herinnering aan onzen tocht en het vele indrukwekkende waarvan we hadden genoten."

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 17: De decentralisatie in de praktijk, door M. van Geuns. — Een nieuw werk over Ned.-Indië (Les Indes Néerlandaises, par A. Cabaton), door J. J. Meijer. — Lain doeloe, lain sekarang (van gages en emolumenten. Slot), door Felix. — Sindanglaya en omstreken (met foto's). — Indische penkrassen, door Ofoei. — De Paupers. Roman

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen „MOOI NEDERLAND", gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal" (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodeme, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

OPRUIMING.

J. JANSEN,

KEPPLERSTRAAT 115.

bij de Regentesselaan.

Telefoon No. 2723.

Karpetten.

Linoleums.

Tafelkleeden.

Linnen loopers.

Matten.

Zeilen.

Vitrages.

Wollen loopers.

Divandekken.

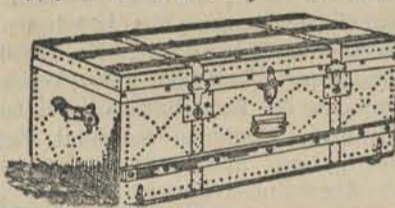
2e hands MEUBELN.

Magazijn geopend 's m. 8—'s av. 10 uur.

In- en Verkoop van geheele en gedeelten van INBOEDEL.

Behangerij, Stoffeerdery en Beddenmakerij.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat

141-143.

Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageroom, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog m. bak f 12.—

Holland-China-Theehandel

DEN HAAG.

Kon. Emmakade 2, Tel. 3472

VRAAGT ONZE:

ONOVERTROFFEN KWALITEIT

DEGELIJKE CARTON VERPAKKING

Prijzen	No. 1	f 0.80
	2	1.—
	3	1.25
	4	1.50

Bij 5 ponden tegelijk.

Franco plaats en postkantoren Nederland.

uit de Indo-Europeesche samenleving (vervolg) door Victor Ido.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 37: Rubberscraps, door Dr. A. H. Berkhout. — De tegenwoordige toestand van de tabaksindustrie in de Vereenigde Staten van Amerika, door P. Hondius Jz. — Bericht omtrent de Gouv. kina-onderneming over het 2e kwartaal 1910. Inlandsch kredietwezen. — Toestand van den handel en de kultures in Atjeh. — De begroting van Ned.-Indië voor 1911. — Kultuurberichten (De suiker-oogst 1910 op Java. — Particuliere landerijen op Java. — Een klapperonderneming in de Molukken. — Cacao-productie van Suriname. Enz.) — Kleine mededeelingen. (Havenwerken in Ned.-Indië. — De Suezkanaalrechten. Enz.) — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

Dr. J. Groneman.

Dr. J. Groneman „früherem Leibarzt Ihrer Hoheiten der Sultane von Jogjakarta Hamengku Buwana VI und VII“, heeft met het opschrift „Die Heirat eines javanischen Kronprinzen“ een uitvoerig artikel geschreven over het huwelijk van den kroonprins van Jogjakarta in Aug. 1907. Tot in de kleinste bijzonderheden vertelt Dr. Gr. van deze plechtigheid in de juist verschenen Nos. 7 en 8 van jaarg. 1910 der „Mitteil. der Kais. Königl. Geographischen Gesellschaft in Wien“.

Ten slotte wordt de verschijning medegedeeld van het Verslag van den Sumatra-Staatsspoorweg en van de Ombilimijnen over 1909; en van een werk getiteld:

De Java-rietcultuur, haar verleden, heden en toekomst (Korte, vergelijkende beschrijving der suikerrietcultuur, in al haar onderdeelen, en volgens de verschillende systemen), door H. F. K. Douglas. (Soerabaia, H. van Ingen).

Leestafel HEULSTRAAT 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Booschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor handeldrijvende en Industriëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, en tal van andere brochures, jaarverslagen enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Javabode t/m 24 Augustus 1910; Het Bat. Nieuwsblad idem;

De Sumatrapost t/m 25 idem;
De Locomotief t/m 22 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 23 idem;
De Sumatrabode t/m 25 idem;
Tjahaja Sumatra idem;
Ned.-Ind. Effectenblad no. 33;
De Ind. Mercur no. 38;
De Banier no. 33;
Het Weekblad v. Ned.-Indië no. 18;
Onze West no. 13;
Verslag van de Expeditie naar de Suriname-rivier (30 Juni—20 November 1908) door J. G. W. J. Eilerts de Haan;
Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw no. 183;
Reizen en Trekken no. 4.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dagel. Bestuur der Vereeniging.

Ontvangen gelden ten behoeve van de studie van een verdienstelijk jongeling.

C. R. B. v. d. R. te 's-Hage f 10.—
Mr. G. J. N. T. te Rotterdam „ 10.—
Mej. A. M. G. v. W. te Apeldoorn „ 2.50
R. d. M. te Amsterdam „ 10.—

Voor de opgave,

E. VAN ASSEN, Secretaris.

Hoofdbestuurvergadering op Zaterdag den 29sten Oct. 1910, 's namiddags ten 2½ ure, in het lokaal der Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17, 's-Gravenhage. (Ingevolge art. 7 al. 1 van het Huish. Reglement).

Agenda:

- Opening.
- Notulen der vorige Hoofdbestuurvergadering. (Zie Kol. Weekblad 1910 no. 28 blz. 6).
- Mededeelingen.
 - Betreffende het Informatiebureau;
 - betreffende onze vertegenwoordiging bij enkele lichamen en instellingen;
 - betreffende de in Nederland studeerende Indische jongelieden;
 - betreffende de subsidie;
 - betreffende de afdeling Groningen.
- Voorstellen:
 - ten opzichte van de exploitatie van het Kol. Weekblad;
 - in verband met de 4e alinea van art. 5 der statuten.
- Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.

E. VAN ASSEN, Secretaris.

Aan de leden van de vereeniging wordt kennis gegeven, dat, naar aanleiding van haar op den 6n Juni 1910 aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën gedaan verzoek, om op de begroting van 1911, ten behoeve van den arbeid dier vereeniging, een som van f 6000 uit te trekken, blijkens de onlangs aan de Wetgevende Macht ingediende Aanvullingsbegroting, een som van f 4500 op de begroting van gemeld jaar is gebracht, ten einde onze vereeniging in staat te stellen hare nuttige werkzaamheid onafgebroken voort te zetten.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 19 Aug. 1910. No. 66.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend één jaar verlof aan den inspecteur van financiën F. H. R. Neumann.

Ontslagen: op verzoek eervol de comm. L. H. A. Rijken; de adj.-administrateur J. de Geer; de stationsklerk J. J. F. Soute; de comm. Mej. U. Versteegh; de klerk J. A. de Graaff en F. F. W. C. J. Goedhuis.

Benoemd: tot controleur M. Zandveld; tot 2en commies Alg Secretarie A. J. L. Abrahami de Melverda; tot directeur van Justitie Mr. J. Reepmaker; tot comm. te Telok Betong J. W. Benig; tot administrateur pandhuisdienst A. P. Ingram; tot 3en commies D. H. Lefrandt.

Tijdelijk ter beschikking gesteld: van den resident van Madoera, met den rang en titel van ass.-res. de controleur J. E. Kal.

Geplaatst: in het Gouv. Sum. Westkust de adsp. controleur D. J. C. Kriebel.

Ingetrokken: de overplaatsing van den onderwijzer L. B. M. Lammers naar Ambarawa.

Overgeplaatst: naar Ambarawa de onderwijzer J. J. Vrolijk.

Benoemd: tot hulponderwijzeres mej. A. M. A. v. Eibergen Santhagens te Soerabaja.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der infanterie M. J. C. W. van Vlierden.

Benoemd: tot 1en stuurman bij de Gouv. Marine D. E. de Boer.

Uit de Javasche Courant van 23 Aug. 1910. No. 67.

Civiel Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de klerken C. J. Ch. Mangidaano en C. J. A. Magnier.

Tijdelijk belast: nevens de uitoefening zijner eigen functiën, met de waarneming der betrekking van resident der Padangsche Bovenlanden, de gouverneur van Sum. Westkust J. Ballot.

Benoemd: tot inspecteur bij den post- en telegraafdienst G. M. Wigman; tot stationscommies G. H. Bartman; tot lid van den gew. raad van Semarang M. C. Boon; tot commies op Bali Ch. F. Blondeel Timmerman; tot tijd. ass.-resident van Agam K. Lorch; tot ass.-resident van Priaman P. v. Tubergen; tot 1en commies Dep. O. E. en N., E. G. L. de Scheemaker; tot 2en id. L. Grashuis; bij de in- en uitvoerrechten tot ambtenaar 4e kl. H. W. Borst, H. Thomson, A. G. Uithoven, Ch. N. Altheer, J. A. Velberg, E. F. Behr en P. J. Ch. Trouerbach; tot luitenant der Chinezen te Salatiga Djod Sin Bie; tot onderwijzer 3e kl. te Djokjakarta J. W. Lankhorst; tot hulponderwijzeres te Soerabaja mej. C. Ch. Klay.

Overgeplaatst: naar Soerakarta de onderwijzer A. D. Broekhuijsen.

Militair Departement.

Verleend: één jaar verlof aan den 1en luit. der inf. J. G. de Greef.

Bevorderd: tot 1en luit. der art. J. F. v. Hutten. Overgeplaatst: naar Batavia de mil. apotheker dr. J. F. A. Pool; naar Tjimahi de id. J. H. Kok.

Geplaatst: bij het 18e bat. de 1e luit. P. L. C. Tissot van Pabst; bij het 10e de 2e luitenant R. H. Raadsveld; bij het 1e de 2e luit. H. Grevers; te Kapan (Timor) de kapit. H. J. Voskuil.

Overgeplaatst: bij het 7e bat. de kapitein B. H. Franssen Herdersché; bij het 12e bat. de kapitein A. C. C. Musch; naar Soembawa de id. C. J. Ot; bij het 20e bat. de id. E. van Harencarspel.

Geplaatst: te Padang de off. van gezondh. H. W. J. v. Dijken; te Batavia de id. W. A. Riemer.

Overgeplaatst: naar Amboina de mil. apotheker W. L. A. Warnier; naar Padang de id. I. Harting; naar Makassar de idem L. Prinsen Geerlig; naar Batavia de id. H. J. Broersma; naar Banjermasin de id. H. J. van Griffen; naar Malang de id. M. P. Augustijn.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het Stoomschip „Prins Willem I“. Gezagvoerder N. H. C. van Baaren. Van Amsterdam naar West-Indië via Madeira op den 16en September 1910.

Dr. J. Kuyper en echtg.; F. W. J. G. K. E. van der Putten; H. Robles de Medina; D. S. Gaaistra; H. G. van Niel; P. C. A. Schüler.

Witte Goederen.

Uitzetten voor Nederland en Koloniën

voor Heeren, Dames en Kinderen.

Vraag
en
Prijsoogaaf
Zichtzending.

Magazijn
Het Anker,
49 Veenestraat,
27 Heulstraat
Den Haag

= = Smakelijk Brood! = =

Electrische Bakkerij CARELS

PIET HEINSTRAT 66 - TELEPHOON 6286 - NOORDEINDE 21

VACANT